

Beleidsregels bijzondere bijstand reiskosten Gemeente Almere

Het college van burgemeester en wethouders van Almere,

Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 7, lid 1 onder b van de Participatiewet en artikel 35 van de Participatiewet;

overwegende, dat het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden bijzondere bijstand voor reiskosten op grond van artikel 35 van de Participatiewet kan worden verstrekt;

BESLUIT:

1. vast te stellen de Beleidsregels bijzondere bijstand reiskosten gemeente Almere;
2. in te trekken de beleidsregels:
 - Bijstand voor reiskosten bezoek gedetineerden
 - Indirecte schoolkosten schoolgaande kinderen
 - Reiskosten woon-werkverkeer (verwervingskosten)
 - Reiskosten bezoek zieke familieleden
 - Verwervingskosten (algemeen)

Beleidsregels bijzondere bijstand reiskosten Gemeente Almere

Op allerlei manieren kan iemand in het dagelijks leven te maken krijgen met reiskosten. Een deel van de bijstandsnorm is dan ook bestemd voor deze reiskosten. In de bijstandsnorm is een component opgenomen voor zogenaamde kosten van deelname aan het maatschappelijk verkeer. Dit zijn de kosten van het onderhouden van sociale en maatschappelijke contacten, bijvoorbeeld familiebezoek, bezoek aan huisarts, tandarts of het bezoeken van diverse instanties. Reiskosten behoren hier ook toe, met andere woorden reiskosten behoren als regel tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

Voor reiskosten die samenhangen met een als gevolg van bijzondere omstandigheden, tijdelijk optredende extra vervoersbehoefte kan bijzondere bijstand worden verstrekt. Het gaat bij verstrekking van bijzondere bijstand voor de alleenstaande of gezin om kosten die niet gedekt kunnen worden uit het inkomen, vermogen, voorliggende voorzieningen of draagkracht.

Deze beleidsregels gaan over regelmatig voorkomende kostensoorten waarmee inwoners op een gelijke manier worden geholpen. Maar situaties verschillen. Maatwerk blijft het uitgangspunt bij specifieke omstandigheden waarin deze regels niet voorzien.

Artikel 1 Begripsomschrijving

Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Voor de toepassing van deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- a. belanghebbende: de inwoner van de gemeente Almere die in aanmerking wenst te komen voor bijzondere bijstand;
- b. bijstandsnorm: de normen zoals bedoeld onder artikel 5 aanhef en onder c van de wet;
- c. inkomen: inkomen zoals omschreven in de artikelen 32, 33 en 36b van de Participatiewet;
- d. openbaar vervoer (OV): vervoer per trein 2e klas, tram, metro, stads- en streekbussen;
- e. re-integratietraject: alle voorzieningen en activiteiten gericht op arbeidsinschakeling, inburgering, scholing en vrijwilligerswerk;
- f. reiskosten: kosten die noodzakelijk zijn voor reizen in verband met medische, sociale of andere bijzondere omstandigheden;
- g. ten laste komend kind: het kind jonger dan 18 jaar voor wie de ouder aanspraak heeft op kinderbijslag;
- h. vermogen: vermogen zoals bedoeld in artikel 34 van de wet;
- i. voorliggende voorziening: elke wettelijke voorziening buiten de Participatiewet waarop de persoon of het gezin aanspraak kan maken dan wel een beroep kan doen ter verwerving van middelen of bekostiging van specifieke uitgaven;
- j. W&I: afdeling Werk en Inkomen van de gemeente Almere;
- k. wet: Participatiewet.



Artikel 2 Uitgangspunten

Voor bijzondere bijstand voor reiskosten geldt dat:

- a) er geen beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening;
- b) alleen reiskosten binnen Nederland in aanmerking komen voor bijzondere bijstand;
- c) als een reisafstand met de fiets minder dan 7 kilometer bedraagt, er in beginsel geen bijzondere bijstand wordt verstrekt. Voor de reisafstand wordt uitgegaan van de kortste route per fiets overeenkomstig de ANWB-routeplanner. Bij een reisafstand van minder dan 7 kilometer wordt het redelijk geacht dat de belanghebbende met de fiets of lopend naar de te bezoeken locatie kan gaan, tenzij belanghebbende om dringende (medische) redenen aantoonbaar niet in staat is om 7 kilometer te fietsen en/of te lopen;
- d) met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd. Zie hiervoor de gepubliceerde beleidsregel 'Moment aanvragen bijzondere bijstand (terugwerkende kracht)' op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/>.

Artikel 3 Hoogte bijzondere bijstand

1. Als de enkele reisafstand met de fiets boven de 7 kilometer komt, worden alle kilometers volledig vergoed, inclusief de eerste 7 kilometer.
2. Openbaar vervoer: de goedkoopste en meest praktische manier van reizen wordt vergoed, op basis van het tarief van het openbaar vervoer. Hierbij kan het ook gaan om een OV-abonnement indien dit goedkoper is. De kosten kunnen worden uitgerekend via 9292.nl.
3. Auto, scooter of bromfiets: Indien de belanghebbende met de auto, scooter of bromfiets reist en dit de goedkoopste optie is, wordt er € 0,15 per kilometer vergoed op basis van de ANWB-routeplanner. Daarbij wordt gekozen voor de kortste route, waarbij de enkele reisafstand op hele kilometers naar boven wordt afgerond.
4. Bijzondere bijstand wordt verstrekt onder aftrek van de draagkracht. Draagkracht is het gedeelte van het inkomen en vermogen dat de belanghebbende bij een aanvraag om bijzondere bijstand zelf moet inzetten. De draagkrachtregels van de gemeente Almere zijn nader omschreven, gepubliceerd en te vinden op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/>.

Voorkomende reiskosten

Artikel 4 Reiskosten bezoek aan gedetineerde

1. Voor het bezoeken van een partner dan wel andere bloed- of aanverwant in de 1e graad die gedetineerd is, kan met een frequentie van maximaal tweemaal per maand bijzondere bijstand worden verleend in de reiskosten voor maximaal twee personen binnen het gezin.
2. Als aanvullende voorwaarde geldt dat de gedetineerde in een gesloten strafinrichting binnen Nederland verblijft en geen recht heeft op re-integratieverlof.

Artikel 5 Reiskosten voor het bezoek van het netwerk

1. Bijstand voor reiskosten voor het bezoeken van het netwerk door belanghebbende die is opgenomen in een forensische verslavingskliniek. Het betreft hier personen die zijn opgenomen bijvoorbeeld in de Forensische Verslavingskliniek (FVK) Basalt. Zij moeten hun netwerk onderhouden om later op terug te kunnen vallen bij ontslag uit de kliniek.
2. De bezoekfrequentie kan aan de hand van het schrijven van de kliniek waar belanghebbende is opgenomen, worden vastgesteld.

Artikel 6 Reiskosten bezoek aan een persoon in een zorginstelling

1. Voor het bezoeken van een in een zorginstelling verpleegde partner dan wel andere bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, kan bijzondere bijstand worden verleend in de reiskosten voor maximaal twee personen binnen het gezin.
2. De bijzondere bijstand wordt vastgesteld op een bezoekfrequentie van maximaal twee keer per week aan een partner of andere bloed- of aanverwant in de 1e graad en op een bezoekfrequentie van eenmaal per week aan een bloed- of aanverwant in de 2e graad.
3. In bijzondere situaties zoals bij een terminaal verpleegde of verblijf op een intensive care, kan op individuele basis worden afgeweken van de bezoekfrequentie zoals genoemd in lid 2.

Artikel 7 Reiskosten schoolgaande kinderen

Voor het volgen van een opleiding of studie door minderjarige ten laste komende kinderen kan bijzondere bijstand worden verleend in de reiskosten indien:

- a) geen recht bestaat op een studentenreisproduct; en
- b) geen vergoeding vanuit het leerlingenvervoer verstrekt kan worden;
- c) het kind de (vergelijkbare) opleiding niet in Almere kan volgen. In dat geval wordt de afstand gehanteerd naar de dichtstbijzijnde locatie buiten Almere waar de opleiding ook gevolgd kan worden.

**Artikel 8 Reiskosten gerechtelijke procedures**

Voor deze kosten is bijzondere bijstand mogelijk, als sprake is van een gerechtelijke procedure waar belanghebbende eiser of gedaagde is. Zie hiervoor ook de gepubliceerde beleidsregel 'Kosten rechtsbijstand' op <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/>.

Artikel 9 Reiskosten woon-werkverkeer

Voor algemene verwervingskosten zoals reiskosten voor sollicitaties wordt geen bijzondere bijstand verleend. Indien er reiskosten moeten worden gemaakt in verband met een re-integratietraject dan kan verzocht worden om eventuele kosten vanuit het werkdeel te vergoeden.

Artikel 10 Reiskosten voor medisch of psychisch zorgbezoek

Voor reiskosten in verband met medische behandeling in het ziekenhuis is geen bijzondere bijstand mogelijk.

Tenzij de reiskosten het gevolg zijn van noodzakelijke therapie of wegens een bezoek aan een medisch specialist. Daarbij gelden wel de volgende voorwaarden:

- a. Het moet gaan om een niet-incidentele periodieke noodzakelijke medische behandelingen die erkend zijn door het Nederlandse zorgstelsel en waarbij aantoonbaar geen gebruik gemaakt kan worden van een voorliggende voorziening.
- b. Uitdrukkelijk wordt hierbij opgemerkt dat dit niet geldt voor bezoeken aan huisarts, fysiotherapeut of tandarts.

Artikel 11 Inwerkingtreding

1. Deze beleidsregel treedt in werking op 1 september 2025 en is van toepassing op alle aanvragen vanaf die datum.
2. Deze beleidsregel vervangt de op:
 - 25 mei 2020 vastgestelde beleidsregel Bijstand voor reiskosten bezoek gedetineerden;
 - 13 september 2022 vastgestelde beleidsregel Indirecte schoolkosten schoolgaande kinderen;
 - 13 september 2022 vastgestelde beleidsregel Reiskosten woon-werkverkeer (verwervingskosten);
 - 25 juli 2011 vastgestelde beleidsregel Reiskosten bezoek zieke familieleden;
 - 13 september 2022 vastgestelde beleidsregel Verwervingskosten (algemeen).

Artikel 12 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als 'Beleidsregels bijzondere bijstand reiskosten gemeente Almere'.

*Aldus vastgesteld,
Almere, 8 juli 2025*

Burgemeester en wethouders van Almere,

*namens hen,
De afdelingsmanager Werk en Inkomen*

T. Permentier



Bijlage 1. Toelichtingen op de beleidsregels

Artikel 4 Algemene bepalingen

onderdeel a voorliggende voorzieningen

Een voorliggende voorziening betekent dat iemand de kosten of diensten al op een andere manier vergoed kan krijgen. Of een bepaalde voorliggende voorziening passend en toereikend is, is afhankelijk van:

- de omstandigheden van het individuele geval;
- de mogelijkheden van het individuele geval;
- wat naar maatschappelijk inzicht aanvaardbaar wordt geacht.

Bij een tegemoetkoming voor reiskosten kan gedacht worden aan de volgende voorliggende voorzieningen:

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Als een belanghebbende als gevolg van ziekte of handicap geen gebruik kan maken van een fiets of het openbaar vervoer, dan kan hij mogelijk voor een voorziening een beroep te doen op de Wmo. De Wmo geldt als een voorliggende voorziening waardoor bijzondere bijstand voor deze kosten in beginsel niet mogelijk is.

Jeugdwet

Voor reiskosten uit huis geplaatst kind van en naar een jeugdhulplocatie is in principe geen bijzondere bijstand mogelijk. De Jeugdwet geldt als een voorliggende voorziening voor zover het gaat om vervoer van een jeugdige van en naar een locatie waar jeugdhulp wordt geboden.

Heeft het kind een indicatie voor kinderverpleging heeft en het noodzakelijk is dat belanghebbende als begeleider meegaat naar bijvoorbeeld het ziekenhuis of een instelling dan wordt het vervoer naar het ziekenhuis of een instelling vergoed. Kindzorg wordt meestal vergoed uit het basispakket van de zorgverzekering (de Zorgverzekeringswet). En soms uit de Jeugdwet of de Wet langdurige zorg (Wlz).

Zorgverzekeringswet (Zvw)

Voor reiskosten in verband met medische behandeling in ziekenhuis is geen bijzondere bijstand mogelijk. De Zorgverzekeringswet geldt als een voorliggende voorzieningen en voor zover deze kosten niet worden vergoed, is dit het gevolg van een bewust besluit (artikel 15 lid 1 van de wet). Van belanghebbende wordt verwacht dat hij zover mogelijk aanspraak probeert te maken op de voorliggende voorziening. Op grond van buitenwettelijk begunstigend beleid is voor deze reiskosten bijzondere bijstand mogelijk, zie artikel 12.

Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS)

Uit de wetsgeschiedenis van de totstandkoming van de WTOS blijkt dat de toelage op grond van deze wet geen aparte component voor reiskosten bevat. De WTOS is geen toereikende en passende voorziening voor de reiskosten van schoolgaande kinderen, omdat de wetgever mede vanuit budgettaire overwegingen heeft gekozen voor een forfaitaire benadering in plaats van een benadering die maatwerk levert. Het college kan in aanvulling op de WTOS bijzondere bijstand verstrekken voor reiskosten, indien sprake is van bijzondere omstandigheden, zie ook artikel 9.

Besluit vaststelling vergoeding reis- en verblijfskosten gedetineerden tijdens verlof en strafonderbreking op basis van Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting.

Aan de gedetineerde aan wie kortdurend of langdurend re-integratieverlof, incidenteel verlof, capaciteitsverlof onder elektronisch toezicht of strafonderbreking is verleend, wordt op aanvraag een tegemoetkoming in de reiskosten verleend indien hij gebruik maakt van het openbaar vervoer.

Eigen bijdrage valt onder de voorliggende voorziening

Voor eigen bijdragen voor reiskosten die een belanghebbende moet betalen op grond van de voorliggende voorziening bestaat in beginsel geen recht op bijzondere bijstand.

Zeer dringende redenen (artikel 16 van de wet)

Is er eigenlijk geen recht op bijstand, omdat er een voorliggende voorziening is die passend en toereikend is, of omdat de kostenbewust buiten die voorziening zijn gehouden? Dan kan toch bijstand worden verstrekt als er sprake is van zeer dringende redenen (artikel 16 van de wet).

Artikel 5 Hoogte bijzondere bijstand

Vervoer per auto kan in sommige gevallen voor de belanghebbende(n) voordeliger zijn, bijvoorbeeld indien meerdere gezinsleden tegelijkertijd reizen. In dat geval kunnen de werkelijke kilometers worden vergoed (kortste route) uitgaande van een vaste kilometerprijs per gereden kilometer.



Van belanghebbende wordt verwacht dat hij de gemaakte reiskosten kan aantonen dat de kosten zijn gemaakt.

Artikel 6 Reiskosten bezoek aan gedetineerde

Lid 1

Rekening kan worden gehouden met aanvullende meereizende minderjarige kinderen, afhankelijk van de individuele omstandigheden zoals de gezinsverhouding en de bezoeksregels van de te bezoeken strafinrichting.

Lid 2

Verlofmogelijkheden voor een veroordeelde horen in ons strafrecht bij een detentie. Re-integratieverlof is ervoor bedoeld om de veroordeelde na een bepaalde periode geleidelijk terug te laten keren in onze samenleving. De gedetineerde kan dan zelf naar huis. Er is dan geen reden meer voor een bezoek aan de gedetineerde. Een bijstandsaanvraag in de bezoekkosten moet dan ook worden afgewezen.

Artikel 8 Reiskosten bezoek aan een persoon in een zorginstelling

Lid 1

Met een zorginstelling wordt bedoeld een instelling die zorg en ondersteuning biedt aan mensen die bijvoorbeeld dit (tijdelijk of permanent) nodig hebben vanwege ziekte, beperking of psychische problemen.

Met een zorginstelling wordt bedoeld een locatie waar zorg wordt verleend, zoals een ziekenhuis, verpleeghuis, instelling voor gehandicaptenzorg, een GGZ-instelling of jeugdzorginstelling. Een verzorgingshuis valt hier niet onder. Dit is namelijk een instelling waar mensen met een lichte zorgvraag verblijven, zoals ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen, maar geen intensieve zorg nodig hebben. Het verschil tussen een verzorgingshuis en een verpleeghuis zit in de intensiteit van de zorg die geboden wordt. Verzorgingshuizen richten zich op ouderen die nog enigszins zelfstandig kunnen functioneren met wat ondersteuning, terwijl verpleeghuizen gericht zijn op ouderen die intensieve zorg nodig hebben.

Rekening kan worden gehouden met aanvullende meereizende minderjarige kinderen, afhankelijk van de individuele omstandigheden zoals de gezinsverhouding en de bezoeksregels van de te bezoeken zorginstelling

Lid 3

In bijzondere situaties kan op individuele basis worden afgeweken van de bezoekfrequentie zoals genoemd in lid 2. Als voorbeeld kan gedacht worden aan de situatie waarbij een kind uit huis is geplaatst en er gezinstherapie plaatsvindt waarbij de aanwezigheid van ouder(s) voor gesprekken in de instelling meer dan wenselijk wordt geacht.

Artikel 10 Reiskosten gerechtelijke procedures

De hoofdregel is dat als de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) een toevoeging afgeeft, er ook noodzaak is voor het verlenen van rechtshulp, de eigen bijdrage voor rechtsbijstand, griffiekosten en eventuele reiskosten. Is er geen toevoeging, dan moet de gemeente zelf de noodzaak vast stellen. Uitgangspunt is dan dat de kosten niet noodzakelijk zijn, tenzij er argumenten zijn waaruit de noodzaak toch blijkt.

Artikel 12 Reiskosten voor medisch of psychisch zorgbezoek

Er kan alleen bijzondere bijstand worden toegekend indien belanghebbende langdurig moet worden behandeld. Als uitgangspunt kan minimaal vier keer per maand naar het ziekenhuis worden genomen. Indien het om minder bezoeken gaat, worden deze kosten tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan beschouwd. Deze kosten dienen dan uit het reguliere inkomen te worden voldaan. Dit geldt ook voor reiskosten naar de huisarts, fysiotherapeut of tandarts. Deze kosten behoren tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan die moeten worden voldaan uit het reguliere inkomen.